

Mindmappen

...voor kids

**In een sneltreinvaart
succes op school**

Tony Buzan

Met aanvullend materiaal van
Zoe Barry-Hughes BSc (London), PGCE (North London)

ISBN: 978-90-5940-500-4

NUR: 194, 240

Trefw.: mindmappen

Vertaling: Karin Olij, Eck en Wiel

Opmaak: Van Duuren Media, Culemborg

Gedrukt in Estland

Eerste druk: oktober 2010

Dit boek is gezet met Corel VENTURA™ 10.

Dit boek is gedrukt op een papiersoort die niet met chloorhoudende chemicaliën is gebleekt. Hierdoor is de productie van dit boek minder belastend voor het milieu.

Originally published in the English language by HarperCollins Publishers Ltd. under the title Mind Maps for Kids. © Tony Buzan, 2003.

Mind Map ® is een geregistreerd handelsmerk The Buzan Organisation.

Nederlandse vertaling © Copyright 2011 Van Duuren Media B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie- of andere werken (artikel 16 Auteurswet 1912), in welke vorm dan ook, dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de redactie, noch de auteur, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Opdracht

Dit boek is opgedragen aan alle kinderen, aan hun verbazingwekkende breinpower en hun grenzeloze creativiteit.

Maar vooral draag ik dit boek ook op aan de kinderen die mij geholpen hebben: Edmund Trevelyan-Johnson, Alexander Keene, Alex Brandis, Michael Collins, de kinderen van de Berryhill School in Schotland, de kinderen van Willow Run School in Detroit, de kinderen van de Learning and Thinking Schools in Singapore, de kinderen van Seabrook Primary School in Australië, en aan alle mindmapkinderen overal ter wereld.

Dankwoord

Met speciale dank aan mijn mindmapsupporters bij Thorsons: Helen Evans (mijn redacteur voor haar toewijding en gedrevenheid om dit project te laten slagen), Carol Tonkinson (de redacteur die mij de opdracht gaf), Jacqueline Burns (mijn hoofdredacteur), Megan Slyfield (die de publiciteit verzorgde) en Belinda Budge (het hoofd van het team).

Speciale dank ben ik verschuldigd aan het ontwerpteam: Jo Ridgeway (hoofdontwerper), Natasha Fidler (voor haar geniale ontwerp van het boek), Sonia Dobie (voor het ontwerp van het omslag) en aan Nicole Linhardt (mijn productiemanager). Ook wil ik graag bedanken Zoe Barry-Hughes (voor haar inbreng en ondersteuning) en Caroline Shott (mijn literair agent die deze droom heeft doen uitkomen).

Ook speciale dank voor het thuissteam: Lesley Bias (voor haar 'vliegende vingers') en voor Vanda North (voor het introduceren van mindmappen bij kinderen over de hele wereld).

Inhoud

Brief van Tony	
Hoofdstuk 1: Hoe maak je een mindmap?	2
Wat is een mindmap?	4
Hoe komt het dat mindmappen echt werkt?	5
<i>Je les leren</i>	
<i>Stel je eens voor...</i>	
<i>Mindmap van jouw huis</i>	
Hoe maak je een mindmap?	10
Het mindmapmateriaal	11
Jezelf mindmappen	12
Hoofdstuk 2: Wat kun je doen met een mindmap?	16
Dingen herinneren	18
Aantekeningen maken	20
<i>Een mindmap maken van een artikel</i>	
Ideeën bedenken	27
<i>Ik kan niets bedenken om over te schrijven!</i>	
<i>De verloren kan – een spannend verhaal!</i>	
Hoofdstuk 3: Mindmappen voor school	32
Nederlands	34
<i>Puntjes op de i zetten</i>	
<i>Een mindmap voor Nederlands maken</i>	
<i>De oude koffer</i>	
<i>Een mindmap maken voor de oude koffer</i>	
<i>Nu jij!</i>	
<i>Een gezinsuitje</i>	
Geschiedenis	44
<i>Flitsend verleden</i>	
<i>Een mindmap voor geschiedenis maken</i>	
<i>Nu jij!</i>	

Wiskunde	52
<i>Op weg naar het oneindige (en er voorbij)</i>	
<i>Een mindmap maken voor wiskunde</i>	
<i>Nu jij!</i>	
Scheikunde	58
<i>Het ruikt hier naar vis</i>	
<i>Een mindmap voor scheikunde maken</i>	
<i>Nu jij!</i>	
<i>Veranderende stoffen</i>	
<i>Experiment 2 – Een kaars laten branden</i>	
Aardrijkskunde	64
<i>Dapper op weg waar nog niemand is geweest</i>	
<i>Een mindmap voor aardrijkskunde maken</i>	
<i>Nu jij!</i>	
Moderne vreemde talen	74
<i>De kat van ome Willem zingt een liedje in het Frans</i>	
<i>Een mindmap maken voor een vreemde taal</i>	
<i>Nu jij!</i>	
Hoofdstuk 4: Goede cijfers halen voor je toetsen	80
Het spel van de toetsen	81
Blokken	82
De toets	85
Hoofdstuk 5: Leuke dingen	86
Een feest organiseren: mindmap er een groot feest van	88
Ruim je kamer op!	92
<i>Een mindmap maken voor je slaapkamer</i>	
Een project plannen	96
Mijn droomwinkel	100
Schrijf eens wat!	104
<i>Een mindmap maken voor een brief</i>	
Vijf eenvoudige stappen om een brief te schrijven	108
We gaan allemaal op een mindmapvakantie	112
Mindmappen is top	116
Index	118
Bronnen	120

Brief van Tony

Huiswerk! Jakkas! Wanneer je ermee wordt geconfronteerd, stel je het uit, net als ik vroeger, met **briljante uitvluchten** zoals dringende telefoontjes met je vrienden, tv-kijken, computergames spelen en strips lezen tot de middag om is. En **natuurlijk**, je gaat het echt morgen doen. Ja, ja, ja...

Maak je je net als ik zorgen over toetsen en rapportcijfers?

Droom je, net als ik vroeger, over een **magisch hulpmiddel** dat al het huiswerk gemakkelijker maakt, je goede cijfers helpt te halen, je leraren doet verbazen en je vrienden imponeert? Wil je een **geheime formule** die je helpt bij het concentreren en je huiswerk verandert in iets wat slechts nanoseconden duurt en je veel meer vrije tijd geeft?

Als, als, als...

Ik heb over de hele wereld gereisd en fascinerende ontdekkingen gedaan over ons brein, hoe het werkt en wat het nodig heeft om nog beter te functioneren. Uiteindelijk ontdekte ik de geheime formule. Of eigenlijk heb ik het uitgevonden! Die geheime formule is de **mindmap**.

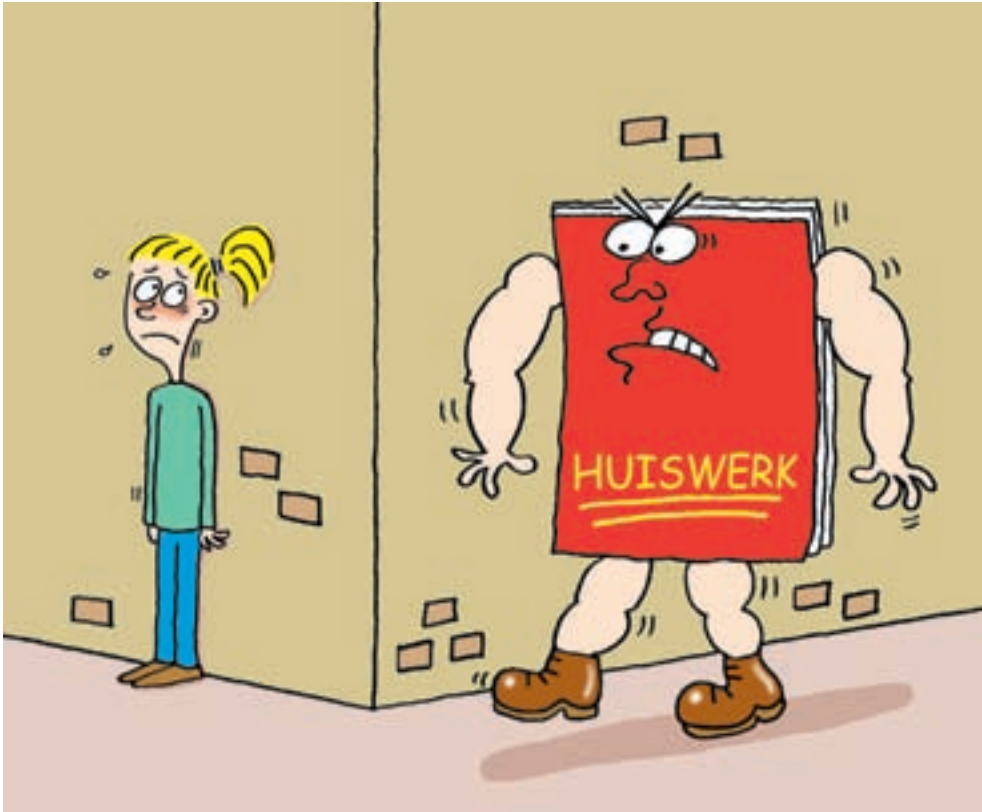
Mindmappen helpen mij bij het schrijven, bij het oplossen van problemen en maken mijn leven gemakkelijker en succesvoller. Mindmappen kunnen ook jou helpen. Al miljoenen scholieren en studenten over de hele wereld halen **betere cijfers**, terwijl ze er **minder voor hoeven te doen**.

In dit boek laat ik je zien hoe je de ultieme succesformule voor school kunt gebruiken, terwijl je niet meer nodig hebt dan een paar stiften en je brein.

Je denkt natuurlijk dat de inhoud van je etui niet zoveel power heeft, maar... als je hem samen met je brein gebruikt, zijn je stiften fenomenaal.

En nu ga je het zelf ontdekken...

Tony Buzan

Hoe maak

je een

mindmap?

Stel je eens voor dat er
een **handigheidje**

bestaat dat je helpt je
huiswerk in de helft van
de tijd te maken en het
nog **leuk** maakt ook.

Welkom in de wonderlijke

Stel je eens voor dat er een **magische formule** is die je helpt met het starten van een project en die ervoor zorgt dat het nog een **goed project** wordt ook.

Stel je eens voor dat er een **geheime methode** bestaat om ideeën te bedenken, om **problemen** eenvoudig **op te lossen** en die dingen onthouden eenvoudig maakt.

wereld van de mindmap!

Wat is een mindmap?

- ★ Een mindmap is een eenvoudige manier om informatie in je hoofd op te slaan en er weer uit te halen.
- ★ Een mindmap is een nieuwe, snelle manier om te studeren en te oefenen. En het werkt echt.
- ★ Een mindmap is een spannende manier om aantekeningen te maken.
- ★ Een mindmap is de beste manier om nieuwe ideeën te bedenken en projecten te plannen.

Een mindmap bestaat uit **woorden**, **kleuren**, **lijnen** en **afbeeldingen** en is heel eenvoudig te maken. Mindmappen kunnen je helpen bij:

- ★ dingen beter onthouden
- ★ briljante ideeën bedenken
- ★ tijd besparen en de tijd die je hebt goed benutten
- ★ betere cijfers halen
- ★ je gedachten, je hobby's en je leven ordenen
- ★ meer plezier hebben!

Een mindmap
is jouw geheime
formule!

Hoe komt het dat mindmappen echt werkt?

Wat is volgens jou het meest gebruikte woord waarmee leerlingen en studenten over de hele wereld het maken van aantekeningen beschrijven?

Juist: **saai!** Om te ontdekken waarom dat is, kun je het volgende testje doen.

Als je aantekeningen maakt:

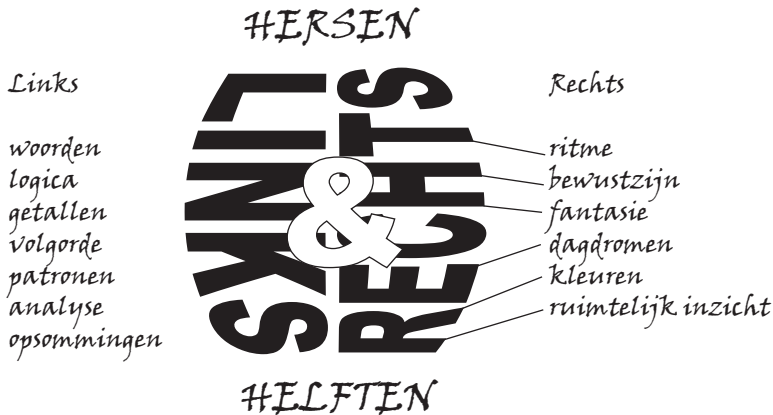
1. Schrijf je dan op de lijnen? ja/nee
2. Gebruik je één kleur om mee te schrijven? ja/nee
3. Maak je ook opsommingen? ja/nee
4. Merk je dat alle woorden één brei worden in plaats van eruit te springen? ja/nee
5. Merk je dat alle bladzijden er hetzelfde uitzien? ja/nee

Als je de meeste van deze vragen met 'ja' hebt beantwoord, ben je net als 99 procent van de aantekeningenmakers van de wereld. En zij vinden, net als jij, het maken van aantekeningen saai!

Laten we eens kijken wat ons brein nodig heeft om het maken van aantekeningen spannender te maken.

Je les leren

Kijk goed naar de **functies** van de twee hersenhelften. Als je aantekeningen op school maakt of je huiswerk doet, **welke hersenhelft** gebruik je dan het meest?

Het antwoord is 'links', toch?

Dat komt waarschijnlijk doordat:

- ★ je gelinieerd papier gebruikt
- ★ je opsommingen of lijstjes maakt
- ★ je bijna alleen maar woorden gebruikt
- ★ je cijfers gebruikt om de volgorde van je woorden te structureren
- ★ je probeert om logica toe te passen
- ★ de tafels in het klaslokaal meestal in rijen opgesteld staan
- ★ wanneer je wanhopig probeert om je iets te herinneren, je meestal de woorden en getallen probeert terug te halen

Dit zijn allemaal vaardigheden van de linkerkant van je brein. Dat betekent dat je maar **de helft van het geweldige potentieel van je brein** gebruikt, wanneer je op de standaardmanier aantekeningen maakt.

Concentratie

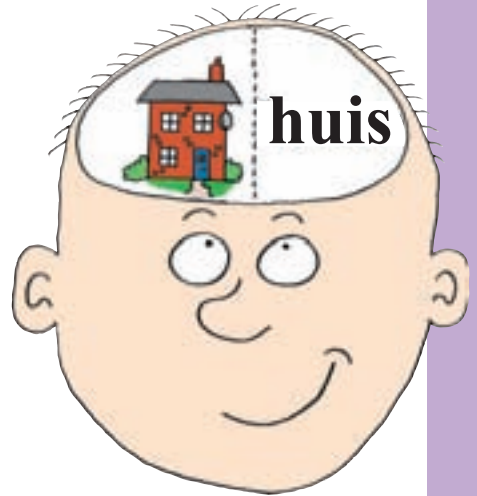
Met mindmappen houd je je aandacht bij het belangrijkste onderwerp en alle extra onderdelen. Ze helpen je om beide hersenhelften te gebruiken, waardoor het moeilijk wordt om jezelf los te maken van de lesstof waarmee je bezig bent.

Stel je eens voor...

Je brein denkt in **kleuren** en **beelden**, en dat kan ik bewijzen.

Stel dat ik 'jouw huis' tegen je zeg. Wat zie je dan in je hoofd? Is het een geschreven of afgedrukt woord op een rechte regel, of is het een **plaatje in je hoofd** van jouw huis, compleet met de voordeur, de ramen en de voortuin?

Zie je wat ik bedoel? Het is een **beeld van jouw huis in kleur**, dat je direct voor je ziet en geen woord op een stuk papier.

Jouw brein denkt en onthoudt in afbeeldingen. Je weet al hoe eenvoudig en natuurlijk dit werkt van de foto's in je fotoalbums en afbeeldingen in boeken of tijdschriften die direct herinneringen oproepen. Dus als je jouw huis of iets anders wilt **onthouden**, dan kun je er het best een **tekening** van maken.

Stel je eens voor dat je gaat verhuizen en dat vind je helemaal niet leuk. Je bent dol op je huis en je wilt je het voor altijd precies blijven herinneren. Maar je bent bang dat je zult vergeten hoe het was. Als je het op de standaardmanier beschrijft, maak je misschien een lijst van alle kamers in het huis, zoals deze:

- ★ slaapkamer van papa en mama
- ★ mijn slaapkamer
- ★ zolder
- ★ woonkamer
- ★ keuken
- ★ badkamer

Je kunt proberen deze lijst uit je hoofd te leren en het op die manier in je brein op te slaan. Maar we weten nu dat je brein in afbeeldingen en kleuren denkt. We kunnen dus beter een manier zoeken die meer aansluit bij hoe je brein werkt.

Het is tijd om een mindmap te maken.

Hoe maak je een mindmap?

Mindmap van jouw huis

Zoals we eerder zagen, kun je jouw huis het best herinneren als je het tekent, zoals hier.

Om je alle kamers te laten herinneren, kun je potloden of viltstiften met **verschillende kleuren** gebruiken om lijnen te trekken vanuit het huis voor alle afzonderlijke kamers. Kies bijvoorbeeld geel voor de keuken, rood voor de woonkamer enzovoort.

Het maakt echt niet uit welke kleur je gebruikt, de kleuren zijn ervoor om elk onderdeel te onderscheiden. Het is leuk om verschillende kleuren te gebruiken en het maakt het onthouden eenvoudiger.

Je zet vervolgens bij elke lijn die uit het huis komt met grote letters de naam van de kamer. Je kunt een **afbeelding toevoegen** voor elke kamer om het onthouden nog gemakkelijker te maken.

Je hebt nu een eenvoudige mindmap getekend!

How much is a mindmap?

Hoe maak je een mindmap?

Mindmappen is eenvoudig. Denk aan deze **vijf stappen**:

1. Gebruik een **leeg vel zonder lijntjes en kleurpotloden of stiften**. Zorg ervoor dat het papier in de breedte voor je ligt.

2. Teken in het midden van je vel een afbeelding die het belangrijkste weergeeft van je onderwerp. Deze tekening is je **hoofdonderwerp**, we noemen dit ook wel het **centrale idee**.

3. Teken een aantal dikke **gebogen lijnen** vanuit je tekening in het midden van je pagina: **één lijn voor elk belangrijk idee** van je onderwerp. Deze lijnen, de hoofdtakken, zijn je deelonderwerpen.

4. **Geef elk van deze ideeën een naam van één woord en teken**, als je wilt, **bij elk idee een afbeelding**. Zo gebruik je jouw beide hersenhelften. Alle woorden staan op een lijn en zijn dus onderstreept in een mindmap. De onderstreping laat zien, net als bij gewone aantekeningen, dat het belangrijke woorden, **sleutelwoorden** zijn.

5. Vanuit elk van deze ideeën kun je **andere, dünnere verbindingslijnen** trekken zoals de zijtakken van een boom. Schrijf op deze takken alles op wat je bij elk idee kunt bedenken. Deze **extra takken** zijn de details.

Het mindmapmateriaal

Voor het maken van een mindmap heb je maar een paar **mindmapmaterialen** nodig en ze zijn lekker klein, zodat je ze overal mee naartoe kunt nemen. Om je **eerste mindmap** af te maken, heb je alleen het volgende materiaal nodig:

- ★ *papier*
- ★ *potloden of viltstiften*
- ★ *je brein*

**Maak een mindmap en
bespaar een boom!**

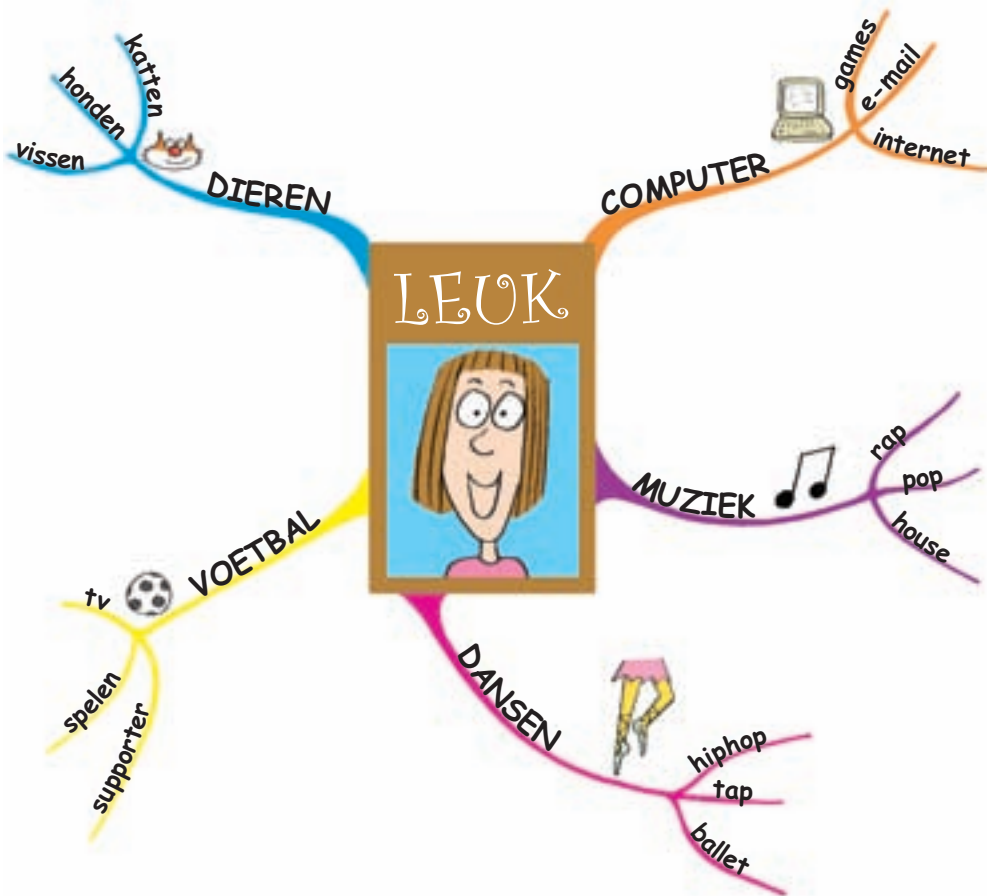

Haar maak je een mindmap?

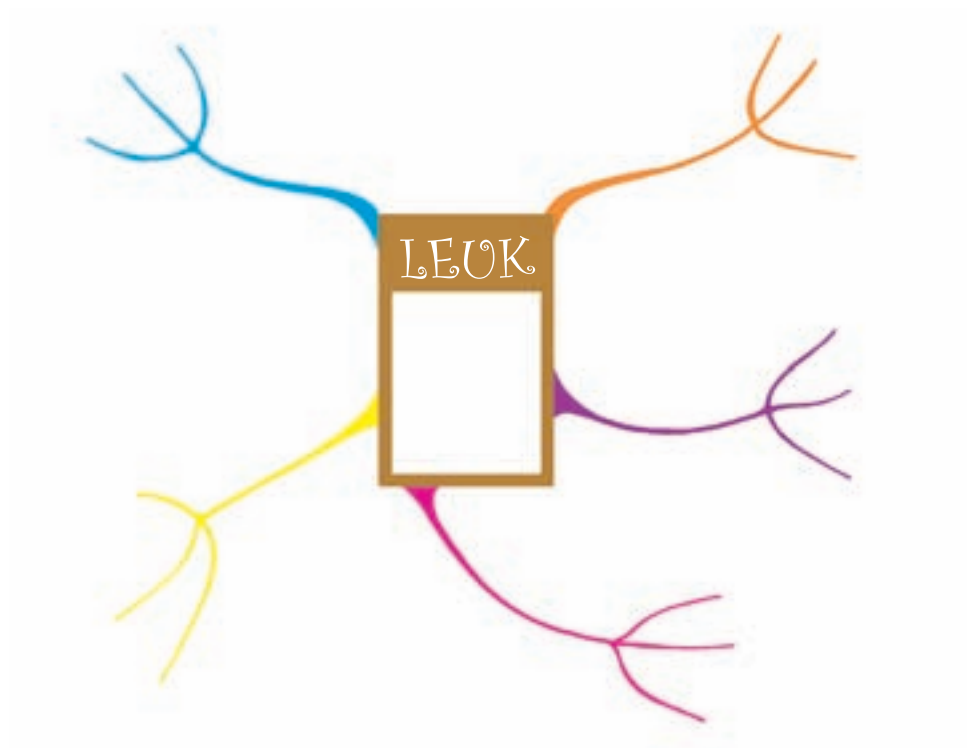
Jezelf mindmappen

Heb je al je **materiaal** bij elkaar gezocht? Dan ben je klaar voor je eerste mindmap.

Je ziet twee mindmappen: één is al helemaal voor jou ingevuld, de ander is leeg gelaten om door jou te worden ingevuld. Kijk voor je begint eerst goed naar het voorbeeld en gebruik dit gerust als hulpmiddel bij het maken van je eigen **mindmap**.

We nemen een eenvoudig en zeer belangrijk onderwerp, waarin jij de enige expert bent: **de dingen die jij leuk vindt**.

Hoe maak je een mindmap?

Begin met een **tekening van jezelf** in het vakje onder LEUK in de lege mindmap. Het hoeft geen meesterwerk te zijn, een vlugge schets is goed. Geef je haar en je ogen de juiste kleuren. Teken jezelf, als het lukt, in je lievelingskleren.

Vanuit het **hoofdonderwerp** zijn alvast **vijf takken** getekend. Schrijf net boven elke tak in **grote en dikke letters** de vijf dingen in de wereld die jij het allerleukst vindt (bijvoorbeeld muziek, gamen, voetbal, toneelspelen, dieren en tv-kijken).

Dat is eenvoudig, toch?

Teken nu aan elke tak met jouw favoriete dingen **drie nieuwe takken**. Bevestig de nieuwe takken aan het eind of het knooppunt van de hoofdtakken. Zorg ervoor dat ze elkaar raken. Deze nieuwe takken zijn net zoals kleinere takken of twijgen die aan de dikke takken van een boom zitten. Schrijf nu iets kleiner, maar nog steeds goed leesbaar, in één woord de dingen op die passen bij jouw **vijf favoriete dingen**. Als muziek een van jouw favorieten is, dan kun je drie muzieksoorten opschrijven, of als dieren jouw favorieten zijn, dan schrijf je cavia, hond of vis bij de drie zijtakjes.

Dat is ook eenvoudig, toch?

Op de volgende pagina's ontdek je hoe de geheime formule jou een stap (en soms kilometers) verder helpt. Je merkt hoe eenvoudig het eigenlijk is.

Denk hier eens aan

- ★ Kun je meer hoofdtakken vanuit de afbeelding in het midden (het hoofdonderwerp) tekenen? Natuurlijk kun je dat.
- ★ Kun je meer kleinere takken aan alle hoofdtakken tekenen? Natuurlijk kun je dat.
- ★ Kun je bij de kleinere takken nog eens minstens twee of drie kleine takjes tekenen? Natuurlijk kun je dat.
- ★ Hoelang kun je doorgaan met het toevoegen van nieuwe takken? Oneindig! Met behulp van een mindmap ontdek je dat je brein in staat is oneindig veel nieuwe ideeën te bedenken.

Ga nu terug naar de mindmap met jouw favorieten en voeg alles toe wat je maar kunt bedenken. **Feliciteer jezelf** wanneer je klaar bent. Je hebt zojuist je eerste mindmap gemaakt.

Index

A

Aantekeningen 20, 26
Aantekeningen maken 5

B

Beter onthouden 4
Blokken voor examen 82
Brein 5, 20
Brief schrijven 104

C

Centrale idee 10

D

Deelonderwerptak 38

E

Examen voorbereiden 84

G

Geheime formule 33, 81
Geheime methode 3

H

Hersenhelften 6
Hoge cijfers 81
Hoofdonderwerp 10
Hoofdtakken 10

I

iMindmap voor computer 120

L

Lijst kamers in huis 7

M

Magische formule 3
Mindmap hulpvragen 22

Mindmap in vijf stappen 10
Mindmap van de verloren kan 28
Mindmap van gezinsuitje 42
Mindmap van huis 8
Mindmap van jezelf 12
Mindmap van krantenartikel 22
Mindmap voor Frans 75
Mindmap voor Nederlands 36
Mindmap voor Romeinse leger 48
Mindmap voor aardrijkskunde 65
Mindmap voor brief 104
Mindmap voor de basis 83
Mindmap voor feest 88
Mindmap voor geschiedenis 44
Mindmap voor oude koffer 37
Mindmap voor project 96
Mindmap voor scheikunde 58
Mindmap voor schoolwerk 33
Mindmap voor slaapkamer 92
Mindmap voor vakantie 112
Mindmap voor winkel 100
Mindmap voor wiskunde 52
Mindmap wat-waar-wanneer-wie-waarom-resultaat 29
Mindmapcomputerprogramma 120
Mindmapmaterialen 11
Mindmapnet 83

P

Perfect verhaal 36

S

Sleutelwoorden 10

T

Toets voorbereiden 84

Z

Zijtakken 10

Bronnen

Je kunt ook mindmappen maken op de computer, dankzij het interactieve mindmapprogramma iMindmap.

Ga voor een gratis proefversie (werkt dertig dagen) naar www.thinkbuzan.com en volg de instructies. Vraag wel eerst toestemming aan je ouders.

Meer informatie over en trainingen van The Buzan Organisation:

ThinkBuzan
Regus House, Falcon Drive
Cardiff CF10 4RU, Verenigd Koninkrijk

Tel +44 20 711 771 73

E-mail: feedback@thinkbuzan.com
Website: www.thinkbuzan.com